

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

801. MEDDELELSE

NR. 5. 16. FEBRUAR 1967

*A. Forsøgsresultater: Fra Fællesudvalget for
Prøvedyrkning af Køkkenurter.*

Sorts- og stammeforsøg med sommergulerod 1965-66

Prøvedyrkning nr. 192

Formålet med prøvedyrkningen har været at udpege de bedste gulerodsstammer, dels til tidlig brug, hvor produktet sælges med top, dels til alm. sommerbrug, hvor gulerødderne sælges uden top i løs vægt eller i poser. Desuden er der foretaget en optagning i okt.-nov. for at kunne bedømme stammernes holdbarhed og egnethed til opbevaring.

Der var indsendt 34 stammer, hvoraf 5 blev udsendt efter første års afprøvning.

Forsøgene er gennemført hos: Statens forsøgsstation, Hornum, statens forsøgsstation, St. Jynde vad, proprietær O. G. Clausen, Stubberupholm, Fårevejle (Lammefjorden), Statens arbejds hus, S. Omme v. gartner J. Fredsted Thomsen, samt i 1966 hos gartnerier Knud Ladefoged, Selde.

Forsøgene er anlagt med fra 6-4 fællesparceller, hver på 6-2 rækker á 10-5 lb.m. Rækkeafstand 50-60 cm. Der er udtyndet til ensartet bestand.

Såning de forskellige steder og år har fundet sted mellem 9. april og 14. maj; til opbevaring senest.

Tre steder er der høstet både med og uden top (Hornum, Jynde vad, Selde). På Hornum og i Lammefjorden er rødderne opbevaret, det første sted på alm. lager, det sidstnævnte på kølelager. Gulerødder fra St. Jynde vad er opbevaret på kølelager på Spangsbjerg. Rødderne blev indsat i okt. og udtaget fra 3. jan. til 21. april.

Forsøgets resultater fremgår, i korte uddrag, af omstående tabeller indeholdende karakterer, mål og vejetal.

Karaktererne er gennemsnit af 9 forsøg, nogle bedømt ret tidligt, andre temmelig sent, således at stammernes forskellige egenskaber er bedømt på forskellige udviklingstrin. Karakterskalaen går fra 10-1. Højest karakter er givet for det største, bedste, helt fri for etc.

Grønhovedethed kan delvis undgås ved høstning, men ikke 100 pct.. Selv om det ikke altid er

synligt, vil der ofte være en vis grønfarvning inde i roden.

Målene af længde og bredde er foretaget på 20 rødder ialt 11 gange, heraf 2 gange ved tidlig optagning. 5 steder er 20 rødder skåret over og totalbredde og marvtykkelse målt. *Typesortering* er foretaget på 7 af forsøgsstederne med 50 rødder hvert sted.

Carotenundersøgelser er foretaget på Statens Vitaminlaboratorium på rødder fra 3 forsøgssteder. Der er stammer med signifikant højt carotenindhold og stammer med signifikant lavt indhold. Der er endvidere forskel på tallenes højde de forskellige steder og år, men forholdet mellem stammerne holder pænt.

Skrællesvind og totalsvind er undersøgt af Statens Husholdningsråd tillige med andre vigtige kriterier for brugsværdi.

Udbyttet er beregnet dels ved tidlig optagning med resultater fra 3 forsøgssteder (Hornum, St. Jynde vad, Selde), dels ved sommeroptagning samme steder samt S. Omme, og ved ret sen efterårs-optagning på Lammefjorden. Gns.vægt for samtlige stammer i tons pr. ha af I. sortering er ved tidlig optagning 18,1, ved sommeroptagning 36,0 og ved sen optagning 61,3 tons.

Planteantallet pr. lb.m. spiller en stor rolle. Ved tidlig optagning har der i gns. af forsøgene været 23 pr. m, hvilket er normalt, hvis man vil have meget tidlige gulerødder, ved sommeroptagning 29 pr. m, hvilket er lidt nok, ved dobbeltrækker kunne det dobbelte anvendes. Ved sen optagning 73 pr. m, hvilket er normalt.

Procent I. sortering har i gns. af samtlige indsendte stammer ligget fra 55 ved tidlig optagning til 58 ved sommeroptagning og på 55 ved sen optagning, hvor det større antal rødder spiller ind.

For at klassificere stammerne, er der tillagt de væsentlige egenskaber ved de forskellige optagninger

vægt efter deres relative betydning. På grundlag af summen af disse værdital, beregnet både med og uden tidlighedstal, er der anerkendt følgende 13 sorter og stammer, som får ret til at tilføje P 66 efter stammenavnet:

Lb.nr. 29. Nantes, 405, Ny Munkegård P 66. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, Taastrup. Er en ensartet, meget glat, meget velfarvet gulerod med meget lille tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er fint gennemfarvet og har et ret højt carotenindhold. Den har givet et meget stort udbytte og er særdeles tidligt udviklet, men tåler at stå.

Lb.nr. 33. Nantes, A, Hunderup P 55, P 56, P 65, P 66. Ejer A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en ensartet, meget glat, meget velfarvet gulerod med særdeles lille tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er fint gennemfarvet og har et meget højt carotenindhold. Den har givet et meget stort udbytte. Er ret sent udviklet. Er tillige anerkendt som drivgulerod P 55, P 65 samt til sommerbrug som P 56.

Lb.nr. 35. Nantes, 21, Tagenshus P 66. Ejer: A. Hansen, Kastrup. Er en ret ensartet, særdeles glat, ret velfarvet gulerod med lidt tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er gennemfarvet. Carotenindholdet er ret lavt. Den har givet et stort udbytte og er særdeles tidligt udviklet. Skal høstes rettidigt, da den ellers er tilbøjelig til at revne.

Lb.nr. 36. Nantes, 38, Ny Munkegård P 65, P 66. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, Taastrup. Er en ret ensartet, ret glat gulerod med noget svag, ret uens indvendig farve. Den har tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Carotenindholdet er ret lavt. Den har givet et særdeles stort udbytte og er særdeles tidligt udviklet, men tåler at stå. Er tillige anerkendt som drivgulerod som P 65.

Lb.nr. 38. Nantes, Hunderup P 55, P 56, P 65, P 66. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en ensartet, ret glat, meget velfarvet gulerod med meget lille tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er pænt gennemfarvet og har et højt carotenindhold. Den har givet et stort udbytte og er særdeles tidligt udviklet. Er tillige anerkendt som drivgulerod P 55, P 65 samt til sommerbrug som P 56.

Lb.nr. 40. Nantes, A, Tagenshus P 55, P 56, P 65, P 66. Ejer: A. Hansen, Kastrup. Er en ensartet, glat, velfarvet gulerod med lidt tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er gennemfarvet og har et højt carotenindhold. Den har givet et stort udbytte og er meget tidligt udviklet. Er tillige anerkendt som drivgulerod P 55 og P 65 samt til sommerbrug som P 56.

Lb.nr. 43. Touchon, A, Hunderup P 66. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en særdeles ensartet, ret glat, velfarvet gulerod med stærk tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er gennemfarvet og har et særdeles højt carotenindhold. Den har givet et forholdsvis lille udbytte af I. sortering og er ret sent udviklet. Har tidligere været anerkendt som P 45.

Lb.nr. 46. Touchon, Hunderup P 66. Ejer: A/S

L. Dæhnfeldt, Odense. Er en særdeles ensartet, ret glat velfarvet gulerod med ret stærk tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er ret godt gennemfarvet og har et ret højt carotenindhold. Den har givet et stort udbytte og er ret sent udviklet. Har tidligere været anerkendt som P 45.

Lb.nr. 48. Amtou, 65, Hunderup P 66. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en særdeles ensartet, ikke særlig glat, men særdeles velfarvet gulerod med ret lille tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er særdeles fint gennemfarvet og har et særdeles højt carotenindhold. Den har givet et meget stort udbytte og er ret tidligt udviklet, men tåler at stå.

Lb.nr. 54. Hafnia, 48, Tagenshus P 65, P 66. Ejer: A. Hansen, Kastrup. Er en særdeles ensartet, meget glat gulerod med noget svag, ret uens indvendig farve. Den har stærk tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er ikke særlig godt gennemfarvet og carotenindholdet er lavt. Den har givet et stort udbytte af I. sortering og er særdeles tidlig. Skal høstes rettidigt, da den er meget tilbøjelig til at revne. Er tillige anerkendt til drivning som P 65.

Lb.nr. 58. Vernan, Hunderup P 65, P 66. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en ensartet, glat, meget velfarvet gulerod med særdeles ringe tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er fint gennemfarvet og har et meget højt carotenindhold. Den har givet et stort udbytte og er tidligt udviklet. Er tillige anerkendt til drivning som P 65. Har tidligere været anerkendt til sommerbrug som P 56.

Lb.nr. 61. Plastica, Hunderup P 65, P 66. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en særdeles ensartet, meget glat, velfarvet gulerod med særdeles ringe tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er gennemfarvet og har et højt carotenindhold. Den har givet et stort udbytte og er tidligt udviklet. Er tillige anerkendt til drivning som P 65.

Lb.nr. 62. Hafnia, A, Tagenshus P 55, P 56, P 66. Ejer: A. Hansen, Kastrup. Er en ensartet, særdeles glat gulerod med lidt svag, ret uens indvendig farve og lidt tilbøjelighed til misfarvning af hovedet. Den er ikke særlig godt gennemfarvet, og carotenindholdet er ret lavt. Den har givet et særdeles stort udbytte og er tidligt udviklet. Er tillige anerkendt til kold bæk som P 55 samt til sommerbrug som P 56.

Stammebeskrivelsen må suppleres med et blik på selve talmaterialet, da et mindre udbytte f.eks. kan skyldes, at grønhovedede går i II. sortering, og at revnede ved for sen høst falder bort, medens de ved rettidig høst kunne være gået i I. sortering. Ved dyrkning af mange stammer med specielle egenskaber kan man ikke overalt få det bedste ud af alle, som man kan ved at give hver stamme en specialkultur.

Det samlede talmateriale og en beretning udsendes i særtryk som Fællesudvalgets 47. beretning. Denne kan, så længe oplag haves, rekvireres fra Fællesudvalgets kontor i Agård.

Typetegninger af gulerodstammer

18*

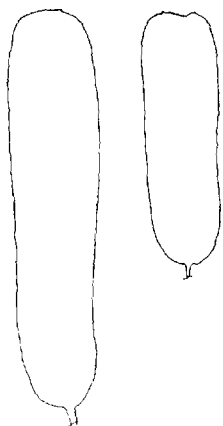

Fig. 1 Buttet, afstumpet, lang til halvlang. Som f.eks. i nr. 29 og 36

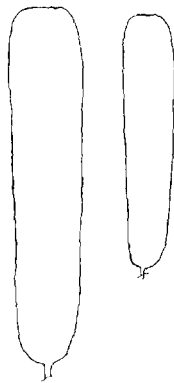

Fig. 2 Slank, afstumpet, lang til halvlang. Som f.eks. i nr. 48

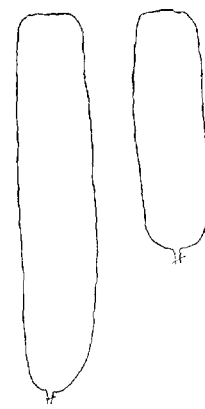

Fig. 3 Kraftig, cylindrisk, afstumpet, lang til halvlang. Som f.eks. i nr. 43 og 46

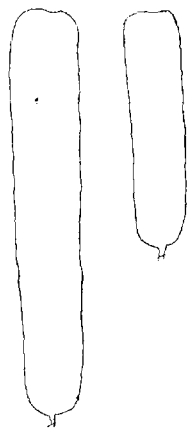

Fig. 4 Slank, cylindrisk, afstumpet, lang til halvlang. Som f.eks. i nr. 54 og 62

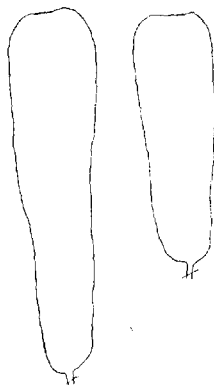

Fig. 5 Ret slank, let konisk, afstumpet, lang til halvlang. Som f.eks. i nr. 33, 35, 38 og 40

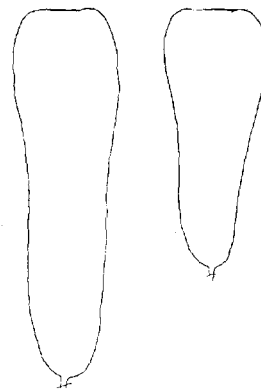

Fig. 6 Konisk, ret bredhovedet, afstumpet, lang til halvlang. Som f.eks. i nr. 58

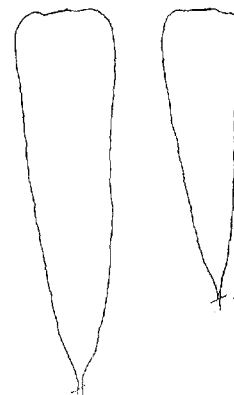

Fig. 7 Spids kegleformet, lang til halvlang, Uønsket type. Findes i de fleste numre, især i de ikke anerkendte.

275

Prøvedyrkning nr. 192. Sommergulerod
Forsøgets hovedresultater for de anerkendte stammer

Løbe nr.:	29	33	35	36	38	40	43	46	48	54	58	61	62
<i>Karakterer:</i>													
Ensartethed i type	6,4	6,6	5,8	6,1	6,3	6,4	7,6	7,2	7,0	7,0	6,6	7,0	6,7
Ensartethed i farve	6,8	8,0	6,4	6,0	7,6	7,4	7,0	6,9	7,6	6,6	7,8	7,3	7,4
Ensartethed i indiv. farve ..	7,7	7,4	6,2	5,3	7,1	6,4	6,4	6,4	8,3	4,7	7,8	6,0	5,6
Topkraft	6,8	6,6	6,6	7,4	7,0	7,2	6,6	6,2	6,4	6,6	6,8	6,2	7,2
Rodafslutning	6,0	6,6	6,6	5,6	6,4	6,0	6,7	6,1	5,9	7,4	5,4	6,6	6,3
Fri for lyse spidser	7,1	7,6	6,8	6,3	7,4	7,1	6,4	6,3	7,3	6,8	7,8	7,0	6,8
Fri for misfarvn. af hovedet	7,2	8,2	6,9	5,7	7,0	6,7	4,2	5,3	6,8	4,4	7,6	8,2	6,4
Glathed	6,7	6,6	6,9	5,6	5,8	6,4	5,8	6,0	5,3	6,6	6,2	6,6	7,0
Indvendig farve	7,8	8,0	6,8	5,0	7,5	6,8	6,5	6,8	9,0	5,8	7,8	5,8	5,3
Marvfarve=barkfarve ...	7,9	8,0	7,0	5,8	7,6	6,3	6,9	6,3	8,6	5,1	8,2	6,1	5,6
Værdi som handelsvare ..	6,0	7,3	5,7	5,2	6,2	5,8	6,3	5,9	6,7	6,2	5,7	6,2	6,7
<i>Mål i centimeter:</i>													
Rodlængde	14,4	13,9	14,3	14,8	14,7	14,8	15,0	14,7	14,6	15,3	13,5	13,2	14,8
Rodbredde	3,4	3,7	3,9	3,7	4,0	3,9	3,4	3,3	3,3	3,4	3,6	3,7	3,7
Procent bark	61	60	64	58	59	59	64	66	63	57	60	60	61
Caroten µg pr. g friskvægt.	119	132	108	107	133	126	146	114	142	102	140	124	104
Totalsvind i husholdn., pct.	19,9	19,6	18,6	18,6	17,8	19,0	19,8	18,9	18,4	19,5	17,6	20,3	19,5
<i>Udbytte i 1000 stk. og tons pr. ha:</i>													
<i>Tidlig optagning:</i>													
Antal I. sortering	267	244	249	242	221	233	160	215	250	233	224	266	247
Tons I. sortering	21,5	20,5	19,7	19,8	19,6	19,2	11,3	16,1	15,7	20,6	15,6	14,9	22,7
pct. I. sortering af antal ..	65	60	60	60	65	62	39	53	55	56	51	62	58
Gns.vægt pr. stk., g	70	75	76	73	80	79	64	64	60	78	60	52	75
<i>Sommeroptagning, alm.:</i>													
Antal I. sortering	266	255	245	272	234	202	235	272	244	266	228	262	259
Tons I. sortering	36,5	35,2	32,4	40,8	34,7	36,9	31,5	35,6	31,7	35,4	30,1	35,3	38,8
pct. I. sort. store (antal) ...	32	28	27	34	36	40	32	30	29	31	25	33	34
pct. I. sort. middel (antal) ..	28	28	27	26	25	18	27	32	29	26	29	30	28
g pr. stk., store	174	168	165	180	180	206	159	161	159	161	161	166	185
g pr. stk. middel	94	108	99	111	102	131	105	103	101	99	106	100	107
<i>Sen optagning, oktober- november, Lammefjorden:</i>													
Antal I. sortering	676	760	709	763	648	692	665	753	831	622	738	675	789
Tons I. sortering	60,9	62,1	55,8	68,4	64,3	70,3	50,8	56,5	63,7	57,2	61,2	58,5	71,5
pct. I. sort. store (antal) ...	17	15	9	19	25	24	22	21	10	15	19	26	22
pct. I. sort. middel (antal) ..	40	39	43	38	44	40	35	36	42	40	40	44	39
g pr. stk., store	121	106	100	109	123	132	93	84	95	103	106	106	114
g pr. stk., middel	76	73	74	80	85	83	66	70	72	88	72	76	78
<i>Opbevaring i kølerum, Lammefjorden:</i>													
Fordampnings- og åndings- svind i pct.	7,1	4,1	6,3	7,0	5,0	4,5	4,5	6,8	5,3	7,1	4,6	9,3	4,9
Sorterings- og afpudsningss- svind i pct. af vægt ...	2,0	1,5	0,3	1,2	0,6	2,5	0,8	2,8	0,3	0,5	1,4	3,3	5,7
Samlet svind i pct.	9,1	5,6	6,6	8,2	5,6	7,0	5,3	9,6	5,6	7,6	6,0	12,6	10,6
<i>Værdital:</i>													
Udbyttetotal	252	254	239	278	228	241	221	245	268	233	234	229	271
Ensartethedstal	280	257	250	246	274	249	295	313	295	292	254	257	274
Dyrkningsværdital	283	283	278	272	294	279	277	281	287	283	277	295	283
Kvalitetstal, udvendig	208	216	200	185	197	197	187	193	196	193	209	215	205
Kvalitetstal, indvendig ...	295	312	279	248	304	287	304	282	332	242	322	286	254
Tidlighedstal	328	214	317	318	344	298	200	252	268	297	275	281	281